

Van "agent municipale" over "maire" naar burgemeester.

Auteur: Jan Verheyde

Dat de Franse revolutie aan de oorsprong ligt van vele veranderingen – denk maar aan de "Code Napoleon" – is algemeen geweten. Ook op bestuurlijk vlak zorgden de Fransen voor heel wat veranderingen in onze gewesten.

Op 26 juni 1794 behaalden de Fransen een overwinning op de Oostenrijkers in Fleurus (provincie Henegouwen nabij Charleroi) en werden de Oostenrijkse Nederlanden, het prinsbisdom Luik en het abdijvorstendom Stavelot-Malmedy bij decreet van 14 fructidor de l' an III verdeeld in 9 departementen. Aan het hoofd van ieder departement werd door Parijs een prefect benoemd.

De veroverde Belgische gewesten werden bij decreet van 9 vendémiaire an IV bij Frankrijk ingelijfd. Het hertogdom Bouillon werd op 4 brumaire an IV (decretaal) door Frankrijk geannexeerd. Voortaan werden alle landsdelen (Vlaanderen, Wallonie...) bestuurd door een centraal bestuur " Le Conseil du Gouvernement ". De nieuw gecreëerde departementen werden onderverdeeld in kantons (216 in totaal).

Het Leie-departement (département de la Lys) telde 40 kantons waaronder het kanton Gistel. Naast Gistel, als kantonhoofdplaats, maakten volgende gemeenten deel uit van dit kanton: Bekegem, Eernegem, Ettelgem, Leffinge, Leke, Mariakerke, Moere, Oudenburg, Roksem, Sint - Pieterskapelle, Slijpe, Snaaskerke, Stene, Westkerke, Wilskerke, Zande, Zandvoorde en Zevékote.

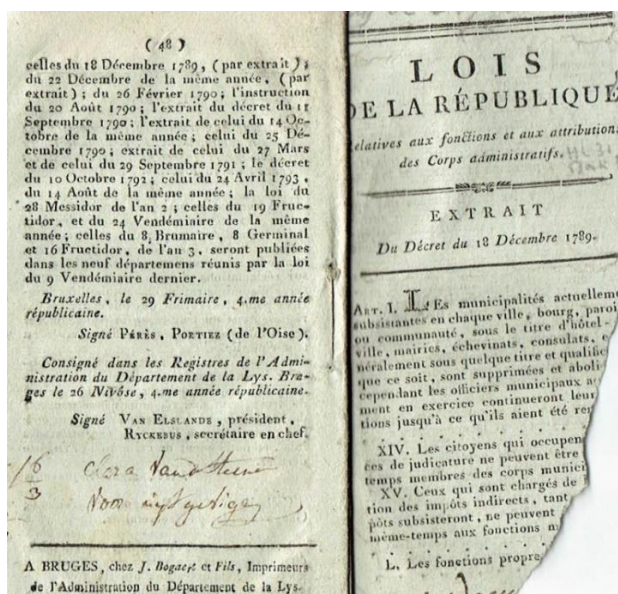
Alle bestaande Franse decreten werden " en masse " na publicatie ingevoerd in de geannexeerde gebieden. Zo onder meer de decreten van:

Op 5 fructidor de l'an III creëerde het Franse "directoire" " les municipalités de canton " :

Article 179. - Il y a dans chaque commune, dont la population est inférieure à cinq mille habitants, un agent municipal et un adjoint.

Article 180. - La réunion des agent municipaux de chaque commune forme la municipalité de canton.

Article 181. - Il y a de plus un président de l'administration municipale, choisi dans tout le canton..

dagtekening: Bruxelles, le 29
frimaire de l'an IV

Kleine gemeenten (minder dan 5000 inwoners) zouden voortaan bestuurd worden door een "agent "municipale" i.p.v. een "maire".

Naast het bijhouden van de burgerstand moest deze laatste ook verplicht deelnemen aan de vergadering van de " municipalité cantonale " waar hij een soort politiek verslag van zijn gemeente diende uit te brengen.

Door de wet van 22 pluviôse VIII (17 februari 1800) kreeg de " agent municipal " terug de titel van " maire ".

In de gemeenten met een bevolking van minder dan 5000 inwoners werd de " maire " door de prefect gekozen onder de raadsleden.

Raadsleden die, op een tamelijk complexe wijze, gekozen werden van een lijst met notabelen.

De gekende "agent municipaux " als voorgangers van de " maires " in de deelgemeenten van het huidige Gistel waren:

- In Moere nam tijdens het jaar IV en V Pieter Franciscus Vandenbroele, gehuwd in Moere op 01-02-1780 met Barbara De Clerck, deze functie waar. Petrus Franciscus werd geboren in Zevekote op 29 maart 1750 als zoon van Everardus en Marie Anne Verstraete.

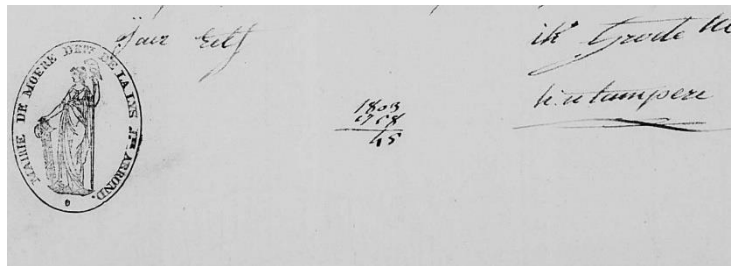
In de loop van het jaar V van de Franse republiek volgde Pierre Joseph Matton (° Beveren-Leie, 13-03-1756 en + Moere, 24-03-1820) hem op. Deze laatste was in Harelbeke met Petronella Van Poucke gehuwd op 08-05-1764.

- Snaaskerke kreeg Pierre Pruvot als " agent municipal " in het jaar V. In datzelfde jaar werd hij door Adolphus Vermander (° Snaaskerke, 04-02-1747) opgevolgd in deze functie. Adolphus bekleedde dit ambt tot in het jaar VIII. Zijn zoon Henricus werd later burgemeester van Moere.
- Zevekote was waarschijnlijk een rustige gemeente want we zien dat Franciscus Vanstechelman tot het jaar VIII de " agent municipal " was en van 1806 tot 1812 was hij de " maire " in functie. Hij was gehuwd met Maria Moens te Zevekote op 22 oktober 1803.
- Door het decreet van 13 fructidor VI werden in Gistel de akten van huwelijk bijgehouden door François Maryssael – " président de l'administration municipale du canton de Ghistelles " – de akten van geboorten en sterfgevallen worden bijgehouden en getekend door de " agent municipal ". In het jaar VII vinden we eerst Philippe Joseph Quentin (gehuwd met Françoise Hosten) in deze functie. Hij werd opgevolgd door Jean Ollevoet en deze laatste op zijn beurt door Jean Pattyn (an VII en VIII)

au jour d'hui decadi dix neufidur au sept de la République
 française à dix heures du matin par devant nous Jean
 Marypael président de l'administration municipale
 du canton de Ghislelles, département de la Lys, chargé par la
 loi du trois fructidor an six de rédiger les actes destinés
 à constater les mariages des citoyens, sont comparus
 dans la salle aux séances de l'administration municipale
 - le au chef-lieu du canton de Ghislelles pour contracter
 mariage d'une part armande Jean Vermeire âgé de vingt
 six ans, journalier domicilié à Ghislelles, canton de

" charge par la loi du trois
 fructidor an six "

- In het VII jaar Moere werd Pieter Ingelbrecht de nieuwe " agent municipal " van Moere . Na enkele maanden werden de akten getekend door Philibertus Verbrugge, " adjoint municipal ".
- In het jaar VIII werd Pierre Joseph Matton terug " agent municipal " en nadien (decreet van 22 pluviôse VIII) " maire " van de " commune " Moere.
- Hindricus Tampère (zie kwartierstaat) werd " maire " in het jaar X en bleef in functie tot het jaar XIV. Toen op 1 januari 1806 (11 nivose XIV) terug geschakeld werd naar de gregoriaanse kalender en bleef Hindricus in functie als " maire " tot eind januari 1807. Daarna werd hij opgevolgd door Bernardus Ingelbrecht, hij bleef deze functie van " maire " - burgemeester van Moere uitoefenen tot bij zijn overlijden op 3 december 1828.

Zegel van de
 "Mairie de Moere" –
 handtekening H. Tampere

Handtekening van

B. Ingelbrecht –
 Frans zegel van Moere –
 dep. Lys

DEn meyer der commune van Moere, verwittigt de
 lastgelders zyner commune, zoo buyten als binnen
 de zelve woonende, dat hy zondag 14 january 1816, in
 het huys van commune, van 9 ueren 's morgens tot vyf
 ueren 's naer-middags, zal afleveren de recepissen der
 oorlogs - schatting van 1815, en dat een-ider zynen cōte-
 brief aen hem daer af door den ontfanger toegezonden, zal
 moeten medebrengen.
 Gedaent tot Moere, den 2 january 1816.
 Den meyer, B. INGELBRECHT.

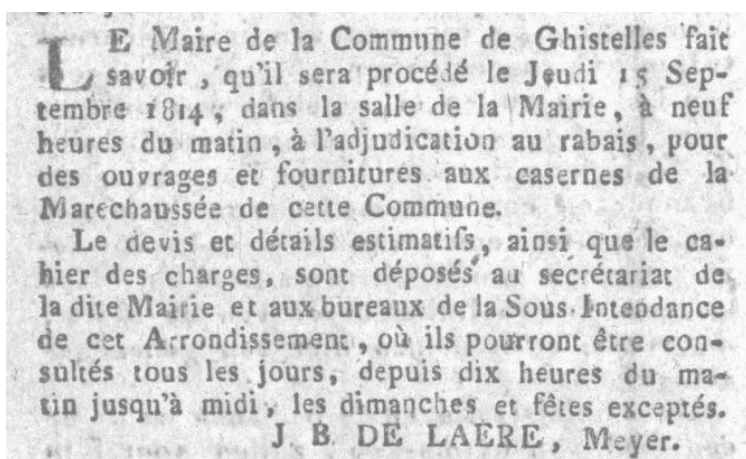
Gazette van Brugge 5/1/1816
 pagina 4

- Raphaël Bryon (° Schore op 06-03-1731 en + te Snaaskerke op 01-05-1811, hij was gehuwd met Francisca Ghys) werd de opvolger van Adolf Vermander in het jaar IX en blijft deze taak waarnemen tot in het jaar XII van de Franse Republiek. Van 1806 tot 1830 werd de functie uitgevoerd door Jooris (Georges) Lingier, hij was afkomstig van Ettelgem waar hij op 30-11-

1768 geboren werd. Hij huwde een eerste maal te Snaaskerke op 22-11-1800 met Maria Godelieve Vogels (+ Snaaskerke, 28-04-1818). Op 17-02-1819 trad hij in het huwelijk met Anna Theresia

Defossez. Joris bleef burgemeester tot bij zijn overlijden op 15-11-1830.

- Philippe De Laeter (° Zande, 13-02-1782) volgde in Zevekote de ontslagnemende Franciscus Vanstechelman op in januari 1813 en bleef deze functie uitoefenen tot hij ontslag nam op 13 juni 1821 waarna Hendrik Osaer (° Zande) bij K.B van 22 augustus 1825 burgemeester werd tot bij zijn overlijden op 29 maart 1829.
- Pierre Joseph Thiriot was "maire" in Gistel eind jaar VII tot hij in de loop van het jaar XI door notaris Jean Baptist Joseph De Brouwer opgevolgd werd. Notaris De Brouwer werd geboren te Oostende op 11-05-1766. Op 04-04-1796 was hij in het huwelijk getreden met de Eernegemse Louise Muuls. Zijn opvolger, Bernard Jacques Dumon (° Oudenburg, 07-05-1767), werd "maire" tijdens het XII jaar van de Franse republiek en bleef in functie tot Louis Tresca het van hem overnam in de loop van het jaar 1807. Louis Tresca bekleedde het ambt van "maire" – *In de loop van 1807 werd in het huis van Louis Tresca een post komptoir ingericht*¹ – tot hij in 1814 opgevolgd werd door Jean Baptiste De Laere². J.-B. De Laere werd geboren te Emelgem op 12-02-1748. Volgens de volkstelling van 1814 woonde hij in de Hospitaalstraet (huidige Sint-Jansgasthuisstraat) waar hij een kruidenierszaak uitbaatte.

Gazette van Brugge 5/9/1814
pagina 4

In zijn overlijdensakte werd als beroep koopman in wijnen vermeld. Hij was op 50-jarige leeftijd (weduwenaar) gehuwd te Gistel met Theresia Kyndt op 23-07-1798. Hij overleed te Gistel op 11-05-1828. Als nieuwe burgemeester werd toen Desiré Serruys geïnstalleerd, hij bleef het ambt uitoefenen tot 1830.

bronnen:

- arch.be
- www.familysearch.org
- [www. Mairie-guillonville/histoire des maires et des municipalités](http://www.Mairie-guillonville/histoire-des-maires-et-des-municipalites)
- <https://www.conseil-constitutionnel.fr/les-constitutions-dans-l-histoire/constitution-du-5-fructidor-an-III>
- historische kranten Brugge
- <https://gallica.bnf.fr/>
- Geschiedenis van Zevekote, L. De Vos (31/021)
- Lois de la république aux fonctions et aux attributions des corps administratifs (Bruges,

1 . Postkantoor te Gistel, Gestellakrant jaargang 39, nr.4

2 . Legaat Kind, Gestellakrant jaargang 38, nr.1

burgemeester Zevekote 1815 -1821

8 Delaetere Petrus ° ca 1761 + Eernegem, 30-09-1764 x Westkerke, 04-02-1721	9 Lambreghts Joanna ° ca 1696 + Eernegem, 05-07-1746 x Eernegem, 16-06-1726	10 Louwers Petrus ° Eernegem, 06-08-1696 + Eernegem, 12-04-1745 x Eernegem, 16-06-1726	11 Brouckmeersch Maria Cath. ° Eernegem, 26-02-1711 + Eernegem, 21-10-1782 x Eernegem, 16-06-1726	12 Kimpe Bartholomeus ° Kortemark 21-04-1690 + Kortemark, 17-03-1767 x Kortemark, 30-03-1716	13 Swaenepoel Joanna ° ca 1695 + Kortemark, 22-04-1774 x Kortemark, 30-03-1716	14 Couv(e)reur Antonius ° Kortemark, 02-09-1732 x Torhout, 06-06-1716	15 Pepers Hélène ° + x Torhout, 06-06-1716
De Latere Petrus Jacobus ° Aartrijke, 10-08-1723 (1220) + Eernegem, 08-12-1757 x Eernegem, 31-03-1751		Lauwers Anna Theresia ° Eernegem, 12-09-1733 + Eernegem, 09-04-1806 x Eernegem, 31-03-1751		6 Kimpe Bartholomeus ° Eernegem, 19-04-1724 (Kortemark?) + Zande, 24-02-1783 x Kortemark, 22-11-1746 (tafels)		Couv(e)reur Hélène Theresia ° Kortemark, 12-11-1723 (hélène) + Zande, 23-01-1779 (Godelieve?) x Kortemark, 22-11-1746 (tafels)	
De Laeter Joannes Albertus ° Eernegem, 16-03-1755 + Zande, 13-01-1785 x Zande, 15-07-1780				3 Kimpe Maria Joanna ° Koekelare, 29-12-1757 + Schore, 03-10-1832 x Zande, 15-07-1780			
1 ° Zande, 13-02-1782		DELAETER Philippus Jacobus				x te Zevekote 07-04-1809 met Pierloot Joanna Clara	

Samenstelling: Tony Jonckheere,

burgemeester Moere, 1811-1828

8 Inghelbrecht Joannes ° Ichtegem, 14-01-1651 + Ichtegem, 05-04-1732 x Ichtegem, 24-01-1679	9 Inghelbrecht Petronella ° Ichtegem, 22-12-1659 + Ichtegem, 10-07-1716 x Ichtegem, 24-01-1679	10 Ketele Jacobus ° + X Torhout, 28-10-1681	11 Sap(pe) Catharina ° + Ichtegem, 15-12-1730 X Torhout, 28-10-1681	12 Cappelle Antonius ° + x	13 Van Den Bulcke Judoca ° + x	14 Vanden Driessche Marinus ° ca 1664 + Hooglede, x	15 De Visschere Joanna ° Gits, 27-04-1662 ° + x
4 Inghelbrecht Elias ° Ichtegem, 17-07-1684 + begr. 21-09-1730 x Ichtegem, 18-05-1710		5 Ketels Isabella Constantia ° Ichtegem, 00-05-1689 + Ichtegem, 10-01-1723 x Ichtegem, 18-05-1710		6 Cappelle Rogerius ° ca 1663 + Gits, 29-04-1752 x		7 Vanden Driessche Maria Joanna ° Hooglede, 30-10-1702 + Gits, 14-02-1773 x	
2 Inghelbrecht Jacobus ° Ichtegem, 25-06-1712 + Eernegem, 12-01-1790 x Gits, 12-05-1757				3 Cappelle Anne Josepha ° Gits, 24-02-1733 + Eernegem, 24-03-1801 x Gits, 12-05-1757			
1 ° Eernegem, 11-11-1759		INGELBRECHT Bernardus				x te Ichtegem 07-07-1783 met Dekeyser Victoria	

Samenstelling: G. Tratsaert

8	Petrus Tampere ° ca 1635 + Handzame, 20-04-1705	9	Francisca Vanslembrouck ° Handzame, 28-03-1637 + Handzame, 25-11-1683	10	Petrus Decoodt ° Handzame, 28-02-1663 + Handzame, 12-09-1736	11	Petronella Godderis ° ca 1650 + Handzame, 13-10-1724	12	Christaen Packet ° Handzame, 23-03-1662 + Handzame, 20-02-1737	13	Ludovica De Cockere ° Werken, ca 1665 + Handzame, 14-10-1720	14	Jacobus Wylandt ° ca 1675 + Handzame, 06-05-1724	15	Joanna Viaene ° Werken, 28-11-1677 + Handzame, 02-05-1710
x Handzame, 02-02-1659		x Handzame,, 26-08-1685		x Handzame, 13-01-1685		x Werken, 18-01-1698									
4	Jacobus Tampere ° Handzame, 07-10-1674 + Handzame, 19-12-1732	5	Joanna Decoodt ° Handzame, 01-01-1694 + Handzame, 23-08-1765	6	Josephus Packet ° Handzame, 13-03-1699 + Handzame, 30-10-1783	7	Maria Catharina Wylandt ° Handzame, 25-07-1702 + Handzame, 04-09-1741								
X Handzame, 10-04-1717				X Handzame, 18-10-1725											
2	Jean Baptiste Tampere ° Koekelare, 08-12-1724 + Handzame, 09-02-1781			3	Maria Catharina Packet ° Handzame, 12-10-1729 + Handzame, 09-05-1791										
x															
1	° Werken, 18-11-1758				Henricus Josephus				X Koekelare, 10-05-1786 Eugenia Coleta Casier						

Samenstelling Tony Jonckheere,

burgemeester Gistel, 1807-1814

8	Tresca Joseph Eloi ° Saint-Omer, 03-03-1681 + Saint-Omer, 08-08-1735	9	Lebrun Charlotte Rose ° Hesdin, ca 1685 +	10	Marcotte Nicolas Joseph ° 1688 + 1757	11	Duriez Isabelle Theod. ° 1685 + „-04-1743	12	Henderyckxsen Adrien ° Dunkerque, 16-10-1686 +	13	Symoens Marie Louise ° Dunkerque, 06-04-1689 + Dunkerque, 05-10-1754	14	Ficquet Adrien ° +	15	Delahaye Isabelle Therese ° +
X Saint-Omer, 1705		X Saint Omer, 19-06-1713		x Dunkerque, 25-08-1709		x Dunkerque, 16-01-1714									
Tresca Pierre Antoine André ° Saint-Omer, 06-04-1714			Marcotte Marie Martine Chretienne Isabelle ° Saint-Omer, 05-09-1714			Henderyckxsen Jean Louis ° Dunkerque, 14-09-1713			Marie Petronille Ficquet ° Dunkerque, 20-10-1721						
x Saint-Omer, 12-01-1734						x Dunkerque, 07-02-1747									
Tresca Bonaventure Antoine ° Dunkerque, 17-04-1744 + Dunkerque, 27-07-1799						Henderyckxsen Isabelle Victoire ° Dunkerque, 14-09-1751 + Dunkerque, 16-11-1820									
x Dunkerque, 07-02-1775															
1	° Dunkerque, 11-03-1778				TRESCA Louis Chrétien Grégoire				x te Koekelare op 27 fructidor XI met Catharine Henriette Holm						

Jan Verheyde, Jason Bourel